

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 în avans . . . . . 40 bani.
 pe lunaritate de un an . . . . . 20 bani.
 în avans, America și alte țări străine 11 ani. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Heltzer, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-cară 12 bani
 a treia-cară 10 bani.

In luptă cu lupii.

În numărul trecut am descris cazul, ce
 vă-l arată chipul. Am spus, că un inspector
 al liniei ferate a plecat dela stația Fenyves-
 völgy, (Ungaria) noaptea, pe un ger cumplit,
 cu o cărucioară cu trei roate, să viziteze linia.
 În curând s'a văzut încunjurat de lupi, pe
 care îi spăria cu pușcături de revolver. Acea-

sta să vede în chip deasupra, la stânga.
 Cu toate aceste dela o vreme nu mai
 răsbea și ar fi fost sfâșiat de lupi, dacă nu
 sosea la un stâlp de semnal al căii ferate.
 S'a urcat iute pe stâlp, dar aici era să frigețe
 de frig, dacă nu putea opri trenul. Ce să
 facă? Când a văzut că să apropie un tren,

și-a aprins năframa de buzunar, ca mașinistul
 să-l zărească.

Așa s'a oprit trenul și l-a scăpat pe
 bietul om.

Chipul ne arată sosirea trenului și să
 văd jos lupii, urlând după prada scăpată.

La 50 de ani dela Unire.

Sâmbătă în 24 Ian. v. s'au împlinit 50 de ani dela proclamarea unirii celor două țării române: Moldova și Muntenia, în o singură țară: România de azi. În amintirea acestei zile s'au făcut frumoase serbări, dar înainte de a le aminti aceste, să vedem pe scurt

Cum s'a făcut Unirea.

Gândul vechiu, care se ivea din când în când prin veacuri, de a să uni cele două țări, mai tare a început a să sălășlui în inimile românești dela 1848 încoace. Oameni luminați și mari patrioți îl propovăduiau pe toate căile, în țară și prin Europa. Și silințele lor au dat roade bune. După războiul Crimeii dela 1854—6 dintre Rusia și dintre aliatele Turcia, Anglia și Franca, când legăturile dintre Turcia și Rusia s'au luat în cercetare cu toate amănuntele și urmările lor, s'au intrat diplomații puterilor: care va fi de acum înainte starea principatelor române? Și au ajuns la încheierea, că cei mai drept și mai părintesc lucru ar fi să întrebe pe locuitorii acestor țări: Ce gândesc ei despre soarta lor? Cum ar voi să trăiască de aci înainte? Și apoi Europa va chibzui asupra dorințelor exprimate de ei.

Pentru consultarea țărilor, s'a hotărât a să chema în fiecare principat câte o adunare ad hoc (adecă numai pentru trebuința aceasta). Guvernul turcesc avea să se îngrijească de punerea în lucrare a acestei decizii, iar puterile toate laolaltă vor trimite delegați, cari să fie de față în principate până la sfârșitul lucrărilor acestor adunări.

Tocmai în 1856 se împlinea termenul de 7 ani, pentru care fusese numiți Domnitorii Barbu Știrbei și Grigore Ghica în 1849. În loc să i mai lese pe ei a cărmul în mod provizor până se vor desluși lucrurile la un fel, diplomații au socotit mai bine să numească caimacami, adecă »locuitori de Domni» și au numit: în Țara Românească pe Alexandru Ghica (fost Domnitor între 1834—1842) și în Moldova pe Teodor Balș.

Dacă puterile Europei ar fi fost toate însufleșite de gândul de a afla dorințele Românilor fără nici un fel de interes, istoria acestor divanuri ar fi fost un șir de zile senine, liniștite. N'a fost însă așa: întărirea sau slăbirea țărilor române nu era un lucru care privea numai pe Români, ci era legat cu interesele altor țări. Turcia, care ținuse țările române sub a ei directă înrăurire atâta amar de vreme, înțelegea că ar fi o pagubă pentru dânsa ridicarea Românilor; tot așa judeca și Austria și Rusia. Franca voia din potrivă să se ridice România. Pentru că Turcia avusese însărcinarea să se ocupe de aproape de alegerile pentru adunări, numite și divanuri, ea a isbutit să strecoare pe Balș caimacam al Moldovei, pentru că să lupte împotriva unirii. Interesul ei era să se adune într'una din țări o adunare compusă din majoritate contra unirii, pentru că să arate Europei că România nu vor unirea.

Murind Balș, Turcia are al doilea succes, căci în locul lui să numește

caimacam Nicolae Vogoride și acesta duse o luptă strâșnică în contra celor cari răspândeau ideea unirii. Puse la cale prigoniri, falzifică listele de alegere, dar toate înzădar.

Partidul național, partidul unirii, nu s'a dat bătut. Adevărindu-se falzificarea, a trebuit să se facă alte alegeri.

Deastădată izbânda unioniștilor fu desăvârșită. Divanul ad hoc al Moldovei votă unirea cu însufleșire, fiind contra numai 2 glasuri.

În Muntenia n'au fost atâtea greutateți pentru unioniști, căci caimacamul însuși o doră.

Așa dar amândouă divanurile votară:

Unirea principatelor sub un Domn ales din o familie domnitoare din Europa, guvern constituțional, cu ministri răspunzători și parlament etc.

Puterile, aflând aceste, subscriu în Pariz o convenție pentru organizarea principatelor, unde însă nu era vorba de unire. Dar aceasta au desăvârșit-o România, alegând de principe pe aceeaș persoană, pe *Al. Ioan Cuza*, în Moldova în 5 și în Muntenia în 24 Ian. 1859.

Cuza bărbat luminat, Român mare și însufleșit, a încheiat deplin Unirea, pregătind calea unui Domn strein și puind astfel temelile statului român de azi.

Serbările în amintirea Unirii.

Vednice de marele eveniment al Unirii celor două țări surori, au fost serbările date Sâmbătă, în 24 Ian. v. în amintirea ei. Țara întreagă a serbat, dela Rege și dela fruntașii țării, până la țărani din satele cele mai mici. Pretotindinea s'au făcut slujbe Dzelești, s'au ținut serbări școlare și alte adunări, prea mărindu-se actul Unirii, prin care s'a pus temelie României de azi. S'a slăvit memoria lui Ioan Alexandru Cuza, primul Domnitor, care a încheiat unirea. Prin orașe s'au făcut părăzi frumoase, cu producții potrivite, cu coruri, cari au intonat cântări potrivite. Au fost cântate în deosebi »Deșteaptă-te Române» și »Hora Unirii» de Alexandri.

Cele mai frumoase serbări au fost la București. După slujba dela Metropolie s'a făcut procesiunea (trecerea) cetățenilor pe ulițele de frunte. La procesie au luat parte 39 de societăți și un public uriaș. În frunte mergea un frumos car alegoric, acoperit cu scoarțe țărănești și tras de șase cai înaintași. În vârful carului, care era înconjurat de țărani și țărance investmântați în costume naționale, se afla bustul (chipul în peatră) a domnitorului Cuza. Un țăran voinic, în strae muntenesti, purtând căciulă țurcănească, sprijinea cu mâinile bustul marelui domnitor, care a intrupat unirea principatelor.

Mulțimea în rânduri frumoase străbătea ulițele, în sunetele marșului »Deșteaptă-te Române». Sosind la biserica Sfîi George, aici s'a sfințit steagul secției din București a »Ligei». La statuia lui Mihail Viteazul mulțimea s'a oprit. Statua a fost încununată cu o cunună de flori, apoi s'au rostit câteva cuvinte potrivite și, muzica cântând »Hora Unirii», s'a întins în fața univerzității o

horă mare și frumoasă. Asemenea s'a întins o horă largă în fața palatului regal, unde să adunase o mare de lume. Regele, prințul moștenitor și regina, în costum național, priveau din ferestrele palatului, iar mii de glasuri, contopite în un glas uriaș, strigau: — Trăiască Regele!

Mulțimea apoi s'a îndreptat spre Ateneu, unde s'a ținut o frumoasă serbare, cu cântări și vorbiri ocazionale. De aci s'a trimis o telegramă domniței Elena, doamna lui Cuza, care în vârstă de 84 ani, trăiește în Piatra-Neamț. Alte serbări s'au făcut la Teatrul Național, la diferite școli etc. La palatul regal s'a dat un banchet, la care au fost invitați toți ceice au fost ministrii. Regele a ținut un frumos toast în amintirea Unirii. Asemenea serbări au fost în Iași și în alte orașe.

La Ruginoasa.

Între serbările întru amintirea Unirii, a fost frumoasă serbarea dela Ruginoasa, unde este mormântul lui Cuza. Un mare număr de studenți din Iași au plecat la Ruginoasa. Aci la mormânt s'a făcut un parastas, studenții ieșeni au depus o mare cunună de stejar, apoi s'au rostit cuvântări de un student în numele tinerimei, apoi s'a ținut o cuvântare din partea veteranilor și alta din partea țăranilor. S'a glorificat în vorbiri memoria lui Cuza. Dela București asemenea au sosit la Ruginoasa 100 de studenți.

Statua Unirii.

Parlamentul României din prilejul serbării Unirii a votat 300 mii de Lei pentru ridicarea unei statui în amintirea actului Unirii de acum 50 de ani. Statua să va ridica pe una din piețele Iașului.

Pentru o statuă a lui Cuza-Vodă asemenea să adună bani. Cuza are busturi (statuie până la brâu) în comunele Grivița (Tutova) și Mărășești.

Sibiu, 12 Februarie n.

Procesele „Gazetei“. »Gazeta Transilvaniei» din Brașov a avut de nou două procese, cari s'au pertractat la curtea cu jurați din M. Oșorheiu.

Unul s'a pertractat Luni în 8 Febr. c. A fost improcesuat un estras din a două scrisoare a postului norvegian Björnson, în care procurorul a aflat agitație. Răspunzător a fost dl Victor Braniște, care s'a apărat românește. Dl Braniște a fost osândit la 3 luni temniță de stat și 240 cor. amendă. Apărător a fost dl adv. Dr. I. Deceanu din Brașov.

Miercuri, în 10 l. c. s'a pertractat al doilea proces, pentru un articol al dlui Dr. Cassiu Maniu, scris despre Björnson. Dl Cassiu Maniu a fost osândit la un an temniță și 1000 cor. în bani.

Alegere în cercul Oraviței. Cum să știe, regretatul Coriolan Bredicean, fiind ales de deputat dietal în două cercuri — Oravița și Bogza rom. — a ținut mandatul cercului Oraviței. Acum să va face în acest cerc alegere de nou deputat dietal. Candidatul național românesc va fi dl George Pop de Bișești. Alt candidat cu program constituțional va fi Dr. Siegescu, iar kosuthiștii vor pune și ei un candidat.

Din Austria. Primministrul Austriei, baronul Bienerth, voind să reguleze treburile de limbă din Boemia și astfel să poată câștiga ceretelor fără de sfârșit dintre Cehii și Nemții din Bosnia, a prezentat parlamentului un proiect de lege, prin care să hotărască cercurile din Boemia, în cari să se folosească în deregătorii limba cehă și în cari cea nemțească. Proiectul însă nu mulțumește nici pe Cehi, nici pe Nemți. Incepându-se discuția asupra lui, Cehii s'au pregătit să facă obstrucție, adică să împedă total desbaterea proiectului.

Văzând guvernul dușmănia dintre Cehi și Nemți, a închis parlamentul prin rescript împărătesc, Vineri, în 5 Febr. c. După încheierea parlamentului, s'a iscat o părăială între deputații cehi și nemți.

Cât timp va fi parlamentul închis, nu știe. Guvernul voiește să moaie partidele și să mai tocească marea dușmănie dintre ele. Întru cât va isbuti nu știe. Deocamdată să alcătuiască un nou minister.

Dieta. În dietă s'a început Joi, săptămâna trecută, în 4 Febr. discuția singuraticelor proiecte de dare. S'a început cu proiectul despre darea de pământ și cadastru. Până acum au vorbit mulți, între cari și dl Dr. Vlad și s'au primit, până Marți, 8 parafrasi, cu unele schimbări.

Știri din străinătate. Regele Angliei cu regina au sosit în Berlin. Să nădăjduiește, că în urma acesteia va înceta încordarea între Anglia și Germania. — În Macedonia s'au ivit de nou bande. În Sârbia asemenea să pregătesc bande. În parlamentul turcesc a vorbit dep. aromân Mișu, pentru Macedonia. Asupra vorbirii de mare înșămănătate, vom reveni.

† Coriolan Brediceanu.

Din Lugoj ne-a venit săptămâna aceasta trista și dureroasă știre, că deputatul d'era și avocat în Lugoj, *Coriolan Brediceanu*, a reponat acolo Duminecă dimineața, în vârstă de 59 ani.

Coriolan Brediceanu a fost unul din cei mai însemnați fruntași ai noștri, recent în luptă pentru drepturile poporului și a celor nedreptăți, ca avocat, ca reprezentant la comitat, prin adunările bisericești și ca deputat în dietă. La comitat în adunările comitatense s'a răsunat adeseori glasul, sbucănuind încălcările de lege și nedreptățile. Asemenea și în dietă, unde ca deputat a ținut mai multe vorbiri frumoase și temeinice.

Prin luptele sale pentru binele poporului, Brediceanu a ajuns foarte popular pretotindenea între Români și respectat și de străini. Era însă iubit cu deosebire de Românii din Bănat, care i au alcătuit următorul vers cunoscut:

Nu-i Român ca Bănățanul
Bănățan ca Lugojanul
Lugojan ca Brediceanul.

Dăm aci câteva date din viața sa muncitoare:

Coriolan Brediceanu, născut la 5 Ianuarie 1850 în Lugoj, și-a făcut studiile în Lugoj, Arad, Beiuș, Pojona, Oradea-mare, iar diploma de avocat a luat-o în Budapesta, în 3 Ianuarie 1874. Și-a deschis cancelaria advocațională în Lugoj și a devenit dela început unul din cei mai căutați avocați din acest oraș. Era vorbitor escelent și bun criminalist. În comitatul său natal, Caraș-Severin, avea rol conducător de multă vreme, și n'a fost congregație de trei decenii și mai bine, în care energicul luptător național Coriolan Brediceanu să nu fi luat cuvântul pentru a sbiciui aceea ce era de sbiciuit, și a lăuda aceea ce era de lăudat. Pentru că era omul dreptății, și nu suferea să se facă nedreptate nici protivnicului său politic.

Pe terenul politic național mai larg, asemenea a dezvoltat reponatul o lucrare frumoasă. A fost membru în vechiul comitet național, candidat de câte-va ori de deputat, iar la 1906 când s'm hotărât să trimitem deputați în dietă, a fost ales de deputat în două cercuri, în cercul Bogșei și Oraviței. Dovadă ce iubit era de popor. În dietă el a rostit mai multe vorbiri și a lucrat mult și pentru biserică și școală ca deputat sinodal și congresual.

Fie-i odichna lină!

Familia a dat următorul anunț:

Cuprinși de nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor consăngeniilor, prietiniilor și cunoștințelor, că mult iubitul nostru soț, tată, genere și cumnat *Coriolan Brediceanu*, deputat în camera ungară, avocat, membru al tuturor instituțiilor noastre culturale, a adormit în Domnul după scurte, dar grele suferințe, Duminecă în 25 Ianuarie (7 Febr. n.) la orele 6^{1/2} dimineața. Rămășițele pământești ale scumpului defunct au fost depuse spre eternă odihnă Marți în 27 Ianuarie (9 Febr. n.) la orele 3 din casa proprie, strada

Făgetului, în cimiterul gr.-or. român. Rugați-vă pentru el! Lugoj, 25 Ianuarie (7 Febr. n.) 1909. — Cornelia Brediceanu n. Rădulescu soție; Dr. Tiberiu Brediceanu, Dr. Caius Brediceanu. Sempronia Brediceanu, Cornelia Brediceanu, fi și fiice; Paulina Rădulescu, soacră; Sofia Vlad n. Rădulescu, George Rădulescu, Dr. Const. Rădulescu, Elena Dobrin n. Rădulescu, cumnați și cumnate.

Inmormântarea a fost a manifestație impunătoare românească, luând parte la ea o mulțime de fruntași, chiar și din mari depărtări, apoi popor mult de pe sate și mai multe coruri țărănești din Bănat. S'au ținut vorbiri frumoase. La familie au sosit o mare mulțime de telegrame dela arhierii noștri și dela alți fruntași din toate părțile.

† P. S. Aurelian.

Petre S. Aurelian, prezidentul senatului român, membru al Academiei rom. a reponat Sâmbăta trecută la București, în vârstă de 73 de ani. Aurelian a fost un bărbat fruntaș al României, din familie de obârșie ardeleană, fost ministru în mai multe rânduri și scriitor vestit pe terenul economic.

Reponatul a fost un bărbat muncitor, care și-a câștigat mari merite pentru renașterea și înaintarea României de azi. Pentru munca și lucrările sale a fost decorat cu multe ordine. La înmormântare au luat parte cei mai de samă fruntași ai țării și s'au ținut vorbiri frumoase, în cari s'a reamintit vrednicia dănsului. În deosebi ținem să relevăm vorbirea primministrului Brătianu, care între altele a arătat, că Aurelian a avut întotdeauna simțăminte democratice și a luptat mult și din toată puterea pentru îmbunătățirea sorții plugarului român. El a fost oel dintâiu, care a prezentat între altele și proiectul pentru întemeierea casei rurale (țărănești), atât de prielnică țăranilor, iar pentru muncitori a făcut legea repausului de Duminecă.

† Iosif G. Gheorghian.

Metropolitul Primat al României, Iosif G. Gheorghian a reponat Sâmbăta, în 6 Febr. n. c. la București, în vârstă de 79 de ani. Înaltul prelat a fost de mai multă vreme bolnav, dar totuși nu îi să aștepta moartea așa curând. Trupul Metropolitului a rămas espus în me-

FOITA.

Corabia fermecată.

(Urmare).

Luna eși pe furie, dintr'un nor, și împrăștiie lumina ei argintie în nemărginirile creștite. Nămeți de nori alb-lănoși, scâlțați în lumina blândă a inserării, plutiau lenes, fără scop, în largul văzduhului încrămenit...

Mă uitai la stele, și socoteai că ceasul să facă unsprezece. Și-n clipele acele, — ce bine mi-aduc aminte! — simțiam cum, fără voia mea, un somn greoiu, căruia nu mă puteam împotrivi, mă cotropea ușor, îmi îngreua capul, îmi închidea pleoapele, îmi împânjenia ochii; și numai atât mai știau, că dintr'odată, mă prăbușii după un butoiu ce să găsească din întâmplare pe covertă. Ce zic somn? Era mai d'grabă o amețire, căci deslușiam bine plescăitul valurilor ce să fărâmau de lăturile corăbiei, vântrelele scârțâind și sărâind. Într'o vreme, mi să părea că aud

glasuri și pași de oameni ce forfoteau pe covertă. Cercai să mă ridic, să privesc într'acolo. Inșă o putere tainică, nevăzută, neînțeleasă îmi înțepena mădularele, îmi înlemnă pleoapele peste ochi. Glasurile să făceau din ce în ce mai lămurite, și mi părea că toți oamenii corăbiei învase, și mișunau de colo până colo. Când și când, credeam că aud, vocea răsunătoare a căpitanului, împărțind porunci; apoi frângii, pânze lăsându-se și coborându-se, zăngănit de lanțuri. Pe nesăzite, conștiința îmi slăbea, să mistuia, pieră în întunerecul unui somn, care năvăla năprasnic peste mine și, slab de tot, ca prin vis, mai deslușiam zăngănit de arme. Și-atât...

Când mă deșteptai, soarele de mult înfierbânta zările, și-mi cocea fața. Mirat privii în jurul meu. Furtună, corabia, morții, și tot ce auzisem în timpul nopții, mi să părea vis, căci zgăiam ochii bine și nu găseam ceva schimbat; totul era ca eri. Morții zăceau întinși, nemișcați; căpitanul stă mereu pironit de catargul de mijloc. Am ris de visul meu, și mă sculai să-mi caut servitorul.

Culundat în gânduri grele, stă ca'mpierițit, jos în cabină. »O, stăpâne!« strigă dănsul când mă văzu intrând, »mai bine m'aș culca în fundul mării, decât să mai mânu o noapte în această blăstămată corabie vrăjuită!« Il întrebai de pricina mahnirii sale, și el îmi răspunse: »Să fi fost vre-o două-trei ceasuri cât am dormit; îndată mă trezii, și-auzii colo, de-asupra capului, tropăituri grăbite. Mă gândii că poate îi fi dumnează, de de urde, că erau cel puțin douăzeci cei ce viermuiau pe covertă; apoi îi auzii strigând, țipând, huind. Indată pași grei răsunară pe scară, apucând încoașce. Simții cum inima să topea'n mine, noduri grele mi să opreau în gât, răsuflarea mi să curmă și leșinau. Din când în când, simțirea mi revenea și atunci văzui pe omul cel pironit de catarg, așezându-se la masa ceea de acolo, chefuind încă cu un altul în haine roș-scânteietoare; îl recunoscu că era chiar acela ce stă lungit pe covertă mai la o parte de căpitan. Așa îmi povesti bătrânul meu servitor. (Va urma).

tropolie până Marți, când îi s'a făcut înmormântarea.

Iată câteva date din viața prelatului:

Gheorghian G. Iosif, Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Primat al României s'a născut la Botosani în 1829 August în 29. Dinsul a murit în etate de 79 ani și 5 luni.

Este fiul preotului Gheorghe, fost slujitor al bisericii Sf. Vineri din Botosani, și al preșbiterii Maria. Studiile și le-a făcut la școala Sfinții Trei Ierarhi și Academia din Iași, a fost diacon la capela română din Paris, urmând și cursurile dela Sorbona. Intors în țară la 1863 s'a hirotonisit preot și s'a ales egumen al mănăstirii Teodorenii. La 1865 a fost consacrat arhieru la Iași, iar la 1867 fu numit episcop de Huși, de cătră Domnitorul Cuza, la 1879 fu ales episcop al Dunării de jos, iar în 1886 Mitropolit Primat.

În 1893 și-a dat demisia, retrăgându-se la mănăstirea Căldărușani, revenind iarăși la 1896 în demnitatea ce ocupase, după demisia lui Ghenadis Petrescu și păstorind până în prezent.

Pe tărâmul literar s'a distins, atât prin scrieri originale ca: Expunerea doctrinei ortodoxe, viața repauzaților, viața Sf. Vasile, Epistole pastorale ect., cât și prin traduceri de o importanță deosebită.

Poruncile sănătății.

Pe la sfârșitul anului trecut am publicat 10 porunci de-ale sănătății, în cari între altele să zice să fim cumpătați, să umblăm curați etc. Și am întreat că întru cât să țin oamenii de aceste, grijindu-și de sănătate. La întrebări am primit mai multe răspunsuri, din cari unele le-am dat, iar acum mai dăm și restul ce-l avem.

Iată un răspuns:

Subscribul carele am trăit cu poporul dela sate, și cunosc viața popoului, să răspund și eu la cele 10 porunci ale sănătății după cât îmi este cunoștința și pricepere mea și anume:

La porunca 1-a și a 2-a o cam împlinesc oamenii dela sate cât de bineșor.

Dară porunca a 3-a are un cerc larg de zis, fiindcă poporul dela sate și mai cu deosebire, Românii și Ungurii tot pe o formă sunt necumpătați Cu deosebire în beuturile alcoolice, încât nu că și vatamă sănătatea cor-

pului, dară și moralitatea și toată truda și munca lor e zădarnică, că necumpătarea li duce la sapă de lemn pe mulți dintre acestea două națiuni sus amintite. Dintre poporul sășesc nu prea vezi așa ceva, tocmai de tot rar.

Apoi porunca a 4-a: Fi curat în toate privințele. Această poruncă încă are un înțeles foarte larg, atât în curățenia corpului, cât și a vestmintelor pentru încunjurarea multor boale molipsitoare cât și curățenia sufletului, fiindcă dacă sufletul nu e curat, el te muștră și te întristează pentru faptele necurate și trăind tot muștrat și supărat, înă nu vei fi sănătos ci bolnav și trupește și sufletește.

Apoi porunca a 5-a încă o cam țin, afară de bețivii care dorm și ziua nu numai noaptea, până le trece beția și durerea de cap.

Porunca a 6-a: Imbracăte cu haine care să-ți lase libertatea mișcărilor. La această poruncă abuziază mai mult cu încălțămintele, și cu deosebire femeile cari au lăsat mai cu desăvârșire cismele ca plugărite și au luat papucii la modă, și încă foarte mici și strimți în cât abia merg în iei și prin urmare încă le cauză boală la degetile picioarelor și o vezi numai că merge schiopătând și desculță de câte un picior.

Apoi porunca a 7-a: Casa să fie largă, curată și luminoasă. Această poruncă o ar dorii toți să o împlinescă, dară după împrejurări și după puterea materială nu o pot toți să-o îndeplinească. Dară sunt multe case lungi și luminoase, și dacă întri în ea stai să-te prinzi de nas, și numai poți respira, altele însă sunt strâmte și scunde și dacă e curată și aerizată să tot șezi în ia. Aceia atârnă dela femeia care să învârte prin cdaie curată și sănătoasă, și de e largă și luminoasă, și murdară și nesănătoasă tot dela femeie atârnă.

Apoi porunca a 8-a: Cantă petrecerile și recreațiile, dar nu abusa de ele. La această poruncă abuzează cu deosebire tinerimea, mai cu deosebire petrecerile și jocurile de prin sărbătorile Crăciunului, care petreceri și jocuri fără cumpăt mulți tineri bagă în pă-

mânt, care eu știu mai multe ca 10—15 casuri întâmplate.

Apoi porunca a 9-a: Fi vesel, că veselia te face să trăești mult. Aceasta atârnă mai mult dela natura unor oameni, care-s mai mult posomorți ca veseli.

La porunca a 10-a: Carea îndatează pe om a nu uita că are și suflet, pe carele este datoria să și-l cultiveze. La această poruncă abuzează mare parte din poporul român, cari nu și cunosc neștiința lor și nice pe copiii lor nu dau cu drag la școală, ci numai de silă, făcând și o groază de lipsiri în decursul anului școlar. Prin urmare acei părinți fac păcate, cari nu numai ei sunt necultivați la suflet și naivi, ci fac și pe copiii lor asemenea necultivați și naivi, care încă este în ziua de astăzi o boală destul de grea, din care să trag și analfabeții noștri.

2. Causa că oamenii dela sate nu prea țin și nu împlinesc aceste porunci, mai întâiu este: naivitatea sau necultivarea sufletului lor, de unde apoi urmează necumpătarea întru toate. Apoi ar mai fi în multe comune și preoții cauza, fiindcă foarte mulți preoți neglija cu desăvârșire catichisațiile de vară în Dumineci și sărbători.

A 3-a: Ce ar fi de făcut, ca toate acestea oamenii să le împlinescă?

Eu toată sarcina aceasta o aș pune și o și pun pe conducătorii și luminătorii popoului, cari sunt preoții și învățătorii. Așa ca preoții să aibă o purtare eșemplară, atât ei înșiși cât și familiile lor, cât să fie ca o oglindă, atât în școală și în biserică cât și pe străde. Cuvintele mântuitorului Isus Christos: »Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre să preamărească pe Tatăl nostru cel din ceriuri«.

Așa dar învățătorii să și împlinescă cu scumpătate datorința lor în școală și să pună în inimile cele fragede ale elevilor lor un fundament bun de piatră, nu de nisip, pe care să poată zidi și mai departe preoții pe toate terenurile de educație.

Apoi preoțimea ar fi de dorit, ca ei ca păstori sufletești să nu și pregete a ținea cu tinerimea adultă prelegeri atât în Duminecile de vară, cât și în sările lungi de iarnă, cel puțin de 3 ori pe săptămână în școală. Dându-le povețe și învățături atât morale-culturale cât și economice igienice și dacă se vedea preotul că ar fi de lipsă în general și și particular, a și dojanii cu Duhul blândetelor și încă și între patru-ochi. Aceasta ar fi datorința preoțimii și ținând regulat aceste prelegeri mai sus zise, încetul cu încetul ar mai dispărea și analfabeții și necumpătații în beuturile alcoolice, necurătenile și cu un cuvânt toate relele din poporul dela sate.

Această ar fi părerea, mea ca unul care am văzut și pipăit în decurs de 44 de ani ca învățător activ și acum în etate de 65 de ani am experimentat destule și numai pe calea aceasta s'ar putea sana acest rău dela oamenii dela sate.

Roja în 1 Ian. 1909.

Patrichin Pintea, învăț. peș.

Cântecul ciobanului.

Foaie verde de trei flori
Ciobănaș dela miori,
Und' și-a fost soarta să mori?
Sus la vârful muntelui,
Sub cetina bradului
În bătaia vântului
Și'n urletul lupului.
Foaie verde mărgărit
De ce moarte ai murit?
De trăznet când a trăznit
Și pe mini m'a omorît.
Lumina cini și-a ținut?
Soare când a răsărit.
Candelă cini și-a aprins?
Lună dalbă când a fost sus
De scaldat cini te-a scaldat?
Ploaia când s'a revărsat,
Și pe mine m'a scaldat.
De 'mpânzit cini te-a 'mpânzit?
Frunza când s'a risipit
Și pe mine m'a 'mpânzit,
De jelit cin' te-a jelit?

Pasările-au ciripit
Și pe mine m'au jelit.
Cu tămăie cini și-a dat?
Ceața jos când s'a lăsat
Pe mine m'a tămăiat.
De cetit cini și-a cetit?
Ursul când a mormăit,
De 'ngropat cini te-a 'ngropat?
Brazil când s'au răsturnat
Și pe min' m'au 'ngropat.
Foaie verde măr pătruns
Fluerașu und' l'ai pus?
Pe craca bradului sus,
Vântul când va adia
Fluerașu mi-a cânta
Oile s'or aduna
Și cu toate m'or cânta
Oișe și miorele
Plângeți-mă voi cu jale
Plângeți-mă voi cu toate
Trista și reaua mea soartă.
Col. de M. C. Inv.
dela N. N. Fruntesiu din Șirnea

Economie națională.

A fost un timp, când poporul nostru, fiind mai puțin înaintat în cultură și civilizație, nu avea atâtea trebuințe, cum are el astăzi. Pe timpul acela să putea zice în adevăr, că cu puține excepțiuni, poporul nostru poartă o economie națională, de oare-ce afară de câte o pălărie, pieptar sau șerpar, toate celelalte vestimente să făceau în casă, prin urmare erau o producție națională. Chiar și cele mai însemnate unelte de economie, precum e carul, plugul și grapa, erau pe timpul acela făcute întregi de lemn.

Dacă însă ne uităm astăzi la cele mai multe vestimente, pe cari le poartă poporul nostru pe unele locuri, cu deosebire în zilele de Duminică și sărbători, precum și la uneltele lui de economie, apoi vedem o schimbare foarte mare; vedem că vestimentele lui din creștet până în talpe sunt mai toate de cumpărat, ear' uneltele lui de economie sunt asemenea mai toate ferecate și văpsite frumos. Și ar trebui să ne bucurăm într-o privință, când vedem aceasta înaintare frumoasă, dacă am putea constata, că toate acele vestimente și unelte și-le-au pregătit poporul nostru însuși sau măiestri eșiți din sânul lui și nu le-au cumpărat în cele mai multe cazuri de pe la străinii așezați în mijlocul lui.

Imprejurarea aceasta ne pune pe gânduri, de oare-ce în adevăr, dacă ne uităm pe unele locuri numai la vestimentele de sărbătoare, cu cari să îmbracă fetele, nevestele, feciorii și bărbății noștri și apoi ne întrebăm: că cine li-le-au făcut? și de la cine le au cumpărat? trebuie să ne cuprindă o mare grijă de viitorul poporului nostru. Pentru că cărpele de pe capul fetelor și nevestelor noastre, giolgiurile de î, laiberele, pieptarele, ghețele, șurțele, androacele ș. a. sunt tot manufacturi făcute și vândute, după cum am zis și mai sus, mai cu seamă de industriași și neguțatori străini.

Pușinii noștri industriași și neguțatori ce-i biet avem pe ici-colea, să perd în marele ocean străin. Dar' par'că i' făcătura, cum zice poporul, că pe la

noi și pe unde să află câte un industriaș și neguțator român, unii dintr'ei noștri mai bucuros cumpără de pe la străini, cari după-ce și desfac marfa, în cele mai multe cazuri ne mai având alte afaceri cu noi, banul dat aceluia nu să mai reîntoarce nici-când în mâinile noastre și așa noi muncim mai cu seamă pentru ei, — decât de la ai noștri; cu cari având mai adese-ori daraveri, putem spera, că banul dat lor, pe o cale sau alta, ear' să mai poate reîntoarce cândva în mâinile noastre.

Chiar și pe acele vestimente, unelte de economie sau alte produse economice, pe cari ni-le-am mai putea pregăti și noi înșine în casă, ne-am dat unii a le cumpăra de prin cele bolte de a gata, sub pretextul de nimic, că de acolo le cumpărăm mai ieftine, decât ne costă făcutul aceluia în casă, uitând acea împrejurare, că lucrul de casă ne ține de cele mai multe-ori de câte două și trei ori mai mult ca cel cumpărat.

(Va urma.)

Galițe pentru prăsilă și alegerea aceluia.

Fiindcă isbânda prăsilii atârână în măsură foarte mare de la bunătatea animalelor de prăsilă, de acea alegerea acestora e împreunată cu mare grijă. Animale bune de prăsilă a procura e lucru greu, de aceea e mai bine ca fiecare prășitor el însuși să și le prăsească sau dacă tocmai vrea să cumpere, atunci e mai bine să și aleagă totdeauna dobitoace, cari sunt mai tinere de un an, pentru că a hotărâri punctual vârsta aceluia se recere cunoștință bună, altcum am cumpăra dobitoace nefolositoare.

Dobitoacele de prăsilă să fie după trebuință bine și frumos dezvoltate. Încât se poate să avem grijă, ca acele să fie de la părinți sănătoși. Dobitoace bolnăvicioase sau urmași de la dobitoace bolnăvicioase, nu sunt de recomandat.

De prăsilă sunt mai bune cele de câte 2—3 ani. Dobitoacele ce voim să le folosim pentru prășit, nu e lertat nici prea mult, nici prea puțin a le nutri, fără încât numai să poată a se ținea în carne bună.

Să avem de grijă, ca pentru prăsilă tot la 2—3 ani să aducem în prășire sânge proaspăt.

Găinile le putem folosi pentru prăsilă de la 1—4 ani. Cele mai bătrâne de 4 ani tot mai puțin și mai puțin o să ouă. Cocoșii de 2—3 ani sunt mai buni de prăsilă. La un cocoș mai mult de 10—16 găini nu i bine să dăm.

Pentru prășirea curcelor se pot folosi curci și de 6—7 ani, cele mai bătrâne decât această vârstă sunt a se deparța. Ca curcani, cei de 2—3 ani sunt mai buni. La un curcan e destul să-i dăm 6—8 curce.

La rațe regula e tot ca la găini, deosebirea e numai la numărul celor ce ouă, încât la un rățoi e preste tot de ajuns 4—6 rațe.

Găștele numai de la anul al doilea se pot folosi cu succes la prăsilă și rămân bune de prășit până la vârsta de 6—8 ani. Succesul prășirii găștelor atârână foarte mult de la împrejurarea, ca pe timpul împăcherii să aibă apă, respective să fie pe apă.

La un găscan li ajung 4—6 găște. Dacă n'au apă sau scaldă și trei li sunt prea multe.

Sdrobi de sare pentru lins.

Organismul animalic are puțină trebuință de sare, dar aceasta trebuie să i se deie încet și în cantități mici. Sarea de bucătărie, dată vitelor în cantități mici, ușurează foarte mult mistuirea la vite, le îmbunătățește sângele, ajută la prenoirea repede și ușoară a materiilor și înlesnește discompunerea nutrețurilor, cari altfel sunt grele de mistuit.

E greu însă a statori hotărât ce cantitate de sare să se deie diferitelor vite, căci aceasta atârână foarte mult și de la soiul vitei și de la însușirile ei naturale. Dar deoarece instinctul vitei e cea mai potrivită măsură pentru ea, mai consult e a-i da sarea într-o astfel de formă ca vita singură să consume cât li cere trebuința. Aceasta să poate face mai bine așa, că să pune în iesle sau într-o coră foarte rară un zdrob de sare, de pe care apoi vita poate linge atâta cât li trebuie ei.

RUGĂCIUNE.

Dă, Doamne, bani la cerșitori
Și suflet bun la creditori;
Dă fete fără mame soacre
Și pivniți fără vinuri acre.

Dă gânduri bune la băcani,
Să nu ia pentru apă bani;
Fă dulce sufletul amar
Al domnului »apropitar«.

Ah!, Doamne, te aș slăvi în ode
De-ai nimici atâtea mode,
Și de-ai lega cu mult temei
Gurița relelor femei.

Desființează »anul nou«,
Și orice urmă de cadou (cinst),
Slujbașilor îngrășă cefile,
Mărindu-le de trei ori lefile.

Ascultă sfânta rugămintă,
O, Dumnezeu! prea sfinte
Iar dacă te gândești la mine
Să-mi dai un beciu (pivniță) cu vase pline.

Ivan Turbină.

VESELIA.

— Foia glumeată a »Foi Poporului«.

Când Kerpelesz cârpește o palmă.

O parte a boccegiilor (handiș, negustorași, mai cu samă Jidovi, cari vând haine purtate și alte vechituri, umblând din casă în casă) din Budapesta au pășit afară din societatea lor și doresc a înființa o nouă societate. Nu de mult au ținut adunarea de constituire. Adunarea însă a fost foarte zgomotoasă. Secretarul Rosenspitz a citit statutele, a cărui punct prim sună astfel:

Membru al societății poate fi oricare boccegiu cinstit.

Acest punct a produs un zgomot mare. Mai întâi a vorbit președintele. »Trebuie să venim în curat cu acea — zice că noi nu suntem în casina națională. Noi suntem boccegi ordinari. Domnul secretar suferă de îngâmfare când propune că numai om cinstit poate fi membru. Frumos ar căuta societatea aceasta. Eu dară fac schimbarea, că numai acela poate

fi membru, despre care nu s'a adevărit nimic rău. Kohn David e de părere să se șteargă cu totul cuvântul »cinstit«, pentru că o atare deosebire e contrară liberalismului. Totodată propune să fie primiți membrii fără deosebire de religie. Oratorul a fost aplaudat și se părea treaba de încheiată, când se ridică Kerpelesz Moritz și propune ca să rămână cuvântul »cinstit«, dar să nu aibă puterea pentru trecut. Să ne iubim unii pe alții — zice — dar să uităm trecutul; abia sfârși și cineva li strigă: — Trecutul tău nu să poate uita, tu ești un pungaș vestit.

S'a început apoi un zgomot în cât abia s'au auzit cuvintele președintelui: să recunoaștem că toți avem târife în cap; unii mai multe alții mai puțin. În al tău sunt mai multe, strigă Kohn și era să mai zică ceva, dar vecinul său, Kerpelesz, i-a cârpit o palmă sănătoasă, încât i-s'a umflat fața.

Așa a decurs adunarea boccegiilor, și noi mai amintim numai faptul că Kerpelesz a fost judecat la 20 cor. pedeapsă, pentru că și-a pus în atingere palma cu fața cinstitului Kohn.

În economii mai mari să fac din sarea pentru vite bucăți în formă cilindrică, cari să așezează într-o cutie de tinichea sau să pun pe un drug de fer astfel ca la lins să se întoarcă.

Deosăbită grijă trebuie să avem ca sarea să nu se sdrobească, căci în cazul acesta vita ușor poate înghiți bucăți întregi de sare, prin ceace să pot naște în stomachul vitei aprinderi periculoase pentru sănătatea vitei.

Din „Munca”.

O rugare.

Ni-să cere să publicăm următoarele:

Subscrisul am avut un bou bolnav de durere de gură, adecă limbariță și i-am ras bubițele de pe limbă și am pus peatră vânăță și cu miere și s'a vindecat, dar acum am o vacă și nu o pociu vindeca. Mă rog de cetitori, care știți leacul să mă învățați mai bine și a-mi da știre prin foaie și mă rog că cine are vite cu limbariță să radă limba și să puie peatră vânăță că așa sa vindecat multe pela noi. Nu știu din ce vine această boală, din lovitură ori din alte cele și acuma năcăjesc cu vaca de vre-o 2 luni și nu slăbește că e grasă, dacă o grijești cu mâncare. Mateiu Colceriu în Valea săsească (Szász Völgy) u. p. Batlan Szent Miklos

NOUȚĂȚI.

Nenorocire la vânătoare. Din Valea-Lozni s'a scris: Teofil Radu din comuna Valea Lozni, (comitatul Solnoc-Dobâca) Vineri în 29 Ianuarie, s'a dus să vâneze iepuri. Umblând toată ziua printre dealuri, după amiază ostănit fiind s'a răzimat pe pușcă. Sărind un iepure din tufiș, vânătorul a voit să ridice pușca la țil, dar i-s'a acățat cocoșul de vestmânt și pușca s'a descărcat în spatele lui omorându-l îndată. El deplânge soția cu trei orfani, dintre cari cel mai mare e de opt ani. Repozatul a fost un vânător vestit.

Sfășiat de un porc sălbatic. Din Cemeiu (comitatul Aradului) s'a scris următorul caz de tot rar: În 27 Ianuarie n. un servitor la un mare proprietar de pământ a voit să dea de mâncare la vite. Pentru acest scop a luat o furcă de fier cu care avea de gând să ridice paie dintr-o clăie mare ce era în curte. Când omul implântă furca în paie, aceea s'a implântat tocmai în spatele unui porc sălbatic, care era ascuns în paie. — Fiera sălbatică s'a aruncat înfuriată asupra omului, pe care tot l'a sfășiat. Nefertitul om a trăit numai 6 ciasuri după aceasta grozavă întâmplare. Prin moartea lui a lăsat șase orfani și o văduvă întristată.

Din Bucovina. Românii bucovineni au început o mișcare pentru tovărășii sătești, înființând peste o sută de reuniuni, în frunte cu o centrală. Inspectorul centralei este dl Nicolae Iancu, ardelen din satul Mohu, de lângă Sibiu. — Românii din Rădăuț au deschis o prăvălie românească, cu numele „Albina”, care și-a început activitatea în luna trecută.

Dela ei am putea lua pildă și noi Românii ardeleni, căci prea puține însoțiri avem.

Cai pentru armata României. Din Arad s'a scris, că mai mulți oficeri români cumpără prin orașele din Banat cai pentru armata română. Din comitatele Arad și Timiș au cumpărat mai multe sute de cai. Caii potriviți li plătesc bine.

Din Zărnești. „Gazetei” i s'a scriu următoarele din Zărnești: Mercuri noaptea din săptămâna trecută s'a încercat un atentat asupra vieții dlui avocat Nicolae Garoiu. Doi necunoscuți s'au furișat noaptea în curte și pe la orele 10^{1/2}, spărgând cu săcurea fereastră, au voit să pătrundă în odaia unde dormia. Trezindu-se din somn încă din bună vreme, dl Garoiu cu brațul său le-a rădărnicit încercarea, având a

suferi numai câteva rane și sgărieturi la cap și la grumazi. S'a pornit urmărirea criminalilor și este speranță a li-se da de urmă, după ce s'a pus un premiu de 1000 cor. pentru prinderea lor.

† **Marchizul Pandolfi.** Din Roma s'a scris, că acolo a reponat marchizul Beniamin Pandolfi, cunoscut ca bun prieten al Românilor și apostol al păcii. Ne aducem aminte între altele, că el a primit în casele sale și a găzduit pe Cârjan al nostru, când acesta se afla în Roma. Pandolfi s'a născut la 1837 dintr-o veche familie nobilă siciliană, a luat parte la războiul în contra Austriei în 1859, a trecut mai târziu la cariera politică și a fost deputat în parlament, — în anii din urmă însă a lucrat numai pentru ideea păcii universale dintre popoare. A murit în vârstă de 71 de ani.

Grijiți de copii. În comuna Țapa (Banat) femeia lui Costa Finu, a lăsat în cuhnă pe copilașul ei de un an și jumătate, împreună cu un porc și s'a dus în vecini. Când a sosit acasă a găsit copilul mușcat și rupt de porc, încât bietul a răponat în curând. Procurorul a pornit cercetare împotriva femeii.

Militare. Toate acele familii cari dovedesc, că întreaga lor subsistență depinde în mod exclusiv sau cel puțin în cea mai mare parte de câștigul unui soț, fiu sau frate, care de prezent e reținut peste timpul normal ca soldat în rezervă, au dreptul la unele rebonificări, ajutoare din partea statului. Pentru fiecare membru al familiei lipsite plătește statul pe zi câte 69 fileri, pentru întreținere, și câte 34^{1/2} fileri pentru chirie acelor familii, cari sunt avizate a locui în case streine cu chirie. Câte jumătate din ambele ajutoare se socoteste pentru copii cari nu au implinit etatea de 8 ani. — Suma totală a ajutorului nu va putea trece însă preste câștigul zilnic ce ar fi avut cel reținut în armată, considerând îndelungicirea și împrejurările locale. — Toți cei interesați să se înștiințeze la oficiul pretorial respectiv. »Munca«.

La fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace« au mai dăruit: Nicolae Țupurea, inv. în Drăguș, 20 bani; protopresb. milit. cavalier al ordului Francisc Iosil, Pavel Boldea 1 cor; Dr. Ioan Dobre, prof. din privilegiul onomasticeii, 2 cor.; Ioan Samoilescu, paroch în Lancrăm, soția sa Firica n. Bura și copii lor Liviu, Ana și Aurel, 2 cor. Romul Z. Popp, paroch în Gârbova 1 cor., Ilie Popp, paroch în Ludoșulmare 50 bani, Alexandru Popa, paroch în Lisa 1 cor., Andreiu Savu, paroch în Feldioara 40 bani și Vincențiu Popp, paroch în Sâmbăta-sup. răs. 1 cor.

A dat foc casei. În Vidra (comit. Arad) s'a aprins casa unui țaran ungar, George Magyar și a ars până în pământ. Făcându-să cercetare, s'a aflat că focul a fost pus de un fecior, cu numele Ioan Magyar. Feciorul adecă s'a îndrăgostit în nevasta lui George Magyar și fiindcă femeia n'a voit să-l iubească, de ciudă a dat foc casei.

Duel cu furca de fer. Pe o pustă de lângă comuna Sil (Ungaria) doi servitori s'au certat și s'au luat la duel, dar nu cu sabia, ca domnii, ci cu furci de fer. Unul din ei a rămas greu rănit și și-a pierdut și graiul.

Mulțumite publice. Cu ocaziunea producțiunii teatrale declamatorice arangiată de inteligența română din Jina (com. Sibiu) Marți în 6/19 Ianuarie c. (Ziua de Bobotează) a binevoit a suprasolvi următorii: Dimitrie Pamfiloiu paroch, Jina 4 cor. Nicolau Vlad Stezar paroch Jina 4 cor. Ioan I. Moga proprietar Căpâlna 4 cor., Dr. Victor Mihu medic Poiana 2 cor., Ioan Străulea notar Jina 2 cor., Ioan Bozdog comerciant 2 cor., Constantin Bozdog contabil 1 cor., Dșoara Mărinuța I. Șerb. 1 cor., Nicolae I. Șerb 1 cor., (toți din Poiana), Constantin Sava inv. Jina 2 cor., Petru S. Păcală Galați, Ioan Prode comerciant, Ioan Sava inv. dir. Jina și Daniil Năiță pădurar, fiecare câte 1 cor., Pamfilie Istrate măestru cojocar 60 bani, Nicolae Dan cantor, Luca Sava cantor, Constantin N. Pamfiloiu, Ioan Răduțiu (Cioban), Nicolae Plesca sodal pant., Constantin Lazar ferar, Ioan Morar sodal pant. și Vasilie Nicoară măsar și comerciant fiecare câte 40 bani,

Nicolae Paca cărcimar, Nicolae S. Ordean, Nicolae Barb. Dumitru Stanciu, Nicolae Stanciu, (Nr. 282), Nicolae Stanciu (Nr. 429), Nicolae Răduțiu, Constantin N. Streulea (toți din Jina) și Vasilie Străulea (Nr. 384) fiecare câte 20 bani. Ne ținem de plăcută datorință de a mulțami și pe calea aceasta tuturor acestor marimonioși suprasolvitori. Jina, la 1 Februarie 1909. Pentru com. arangiator Ioan Păcală, învățător.

— Direcțiunea institutului de credit și economii: »Sebeșanei« din Szassebeș a binevoit din venitul curat al institutului a dăruia »Tovărășiei pentru asigurarea vitelor din comuna Răhau« suma de 50 cor. pentru care sumă să aduce și pe calea aceasta mulțumită publică. Răhău 5 Febr. 1909 n. Pentru comitetul tovărășiei, Ioan Flocș, paroch și președinte.

Nenorociri pe căile ferate. Iarăș s'au întâmplat nenorociri pe căile noastre ferate. La trenul accelerat, care merge dela Brașov la Arad, lângă gara Micăsasa în 28 l. c. a ieșit roatele dindărăpt ale unui cupeu și cupeul a fost târlt așa o bucată de loc, când apoi trenul s'a oprit și vagonul a fost pus iarăș pe șini.

Un alt tren accelerat s'a lovit la Aghireș cu o locomotivă. Locomotivele s'au stricat puțin.

Iarăș la alt tren accelerat, care mergea spre Orade, s'a aprins osia unui vagon. Vagonul a fost descopciat și lăsat în stația Török-szentmiklós și trenul a sosit la Orade cu întârziere de un cias.

La toate aceste călătorii nu s'au nenorocit, afară de câteva răniri ușoare.

Un nou episcop. Pe pusele Ungariei s'a întâmplă uneori lucruri ciudate. Acum pe o pustă țăitoare de Seghedin s'a ivit un nou apostol, care să numește pe sine vlădică și zice că el e întemșiătorul unei noue legi. Numele lui este Engi T. Vincze. Noul episcop face slujbe în o capelă și vinde pe bani iertarea păcatelor. Poliția din Seghedin l-a pus la răcoare.

Pentru-ce să trag clopotele la amiază! Cum știm, la bisericile catolice să trag întotdeauna și pretotindinea, clopotele în fiecare zi la amiază. Iată de ce să face aceasta: Când la anul 1456 s'a adunat oastea creștinească sub conducerea lui Ioan Huniade Corvinul, din țara Hațegului, și alui Capristan la Dunărea de jos, ca să împiedece înaintarea oastei lui Mohamed al II-lea în calea spre Belgrad, papa Calixt al III-lea a poruncit că în toate bisericile creștine să tragă clopotele la 12 ore din zi, iară la auzul clopotelor toți creștinii să se roage pentru învingerea oștilor creștine. Și în lupta din anul 1456 Huniade și călugărul Capistran au câștigat o victorie strălucită asupra dușmanilor. Vestea învingerii a ajuns la papa în 6 August, când a și poruncit ca bula (scrisoarea cu porunca) dată despre sunetul clopotelor la amiază să se ție pentru totdeauna. Și de atunci în toată amezărea clopotele dela bisericile catolice din Ungaria vestesc vitejia și gloria Românilor Ioan Huniade.

O mare nenorocire s'a întâmplat Vineri seara în strada Preis din Scheiul Brașovului în casa lo uită de măsarul Boambăn, după cum scrie »G. T.« Boambăn voia să pună gaz în lampă, măsarul Boambăn a luat lampa și sticla cu gaz și s'a așezat lângă sobă, în care ardea focul, pentru a turna gaz în lampă. Făcând lucrul acesta, gazul din lampă a explodat de-odată în urma căldurii ce străbătea din sobă și gazul s'a aprins. Bietul om a avut atâta prezență de spirit, încât a sărit la o parte și punând mâna pe o haină, a aruncat-o peste gazul aprins ca să înăbușe flacăra. În urma șgomotului produs, soția sa Marina, care să afla în odaia de alături, văzând flăcările și voind să fugă din odaie, s'a lovit de masă, pe care de asemenea să afla o lampă aprinsă. Lampa răsturnându-se, gazul s'a aprins și hainele bieteii femei au luat foc. În groaza ei a eșit cu hainele aprinse în curte și pe stradă, strigând după ajutor. Până i-a sărit bărbatul într'ajutor, căruia i-a succes să înăbușe focul din ambele odăi, femeia s'a ales cu arsuri grave pe întreg trupul. Ioan Boambăn de asemenea are arsuri grave la mâni. Femeia, care să afla în stare binecuvântată, a fost transportată în spital,

Târgul Lugojului, după cum scrie „Drapsul”, în urma vremii rale, ce dăinuiește, a fost foarte slab.

Prelegeri populare. În ședința comitetului cercual al despărțământului Bistrița al „Asociațiunii”, ținută în 22 Ianuarie 1909 sub presidența d-lui Dr. G. Tripon, s'a hotărât cu multă însuflețire, după cum vestește „Rev. Bistriței”, ținerea și în acest an de prelegeri și conferințe de conținut popular în următoarele comune:

1. În comuna Bileag va conferența dl Paul Tofan, veterinar, delegat din partea comitetului e Dr. Alexandru Pop.

2. În orașul Bistrița va conferența Dr. Dionisiu Loginu, avocat, delegat va fi dl Valer Poruțiu.

3. În comuna Bârla și Sântioana dl Dr. Valer Vioșă, candidat de avocat, delegat dl Ioan Pop, protopop.

4. În comuna Brașfalău-Căila vor conferența domnia Vasile Boșca, preot și Ioan Lazar, iurist, delegat va fi Dr. Vasile Pahone.

5. În comuna Borgosuseni va conferența dl N. Șoneriu, preot, delegat va fi Dr. Victor Onișor.

6. În comuna Borgoprund va conferența dl Dr. Petre Poruțiu, cand. de avocat, delegat va fi dl Ioan Dologa, preot.

7. În comuna Cușma va conferența dl Victor Murășan, preot, delegat va fi dl George Curtean.

8. În comuna Herina—Galați dl Onigaș, inv., delegat Dr. Iulian Pop.

9. În comuna Serețel—Șonfalău dl Gavril Hordoan, inv., delegat Dr. Gavril Tripon.

10. În comuna Sebiș—Rustior dl Th. A Bogdan, inv., delegat dl Ciril Negruțiu.

11. În comuna Șoimuș—Ardan dl Gr. Romanesi, inv., delegat Ioan Baciu.

12. În comuna Ragla—Budacul-român d-nul Vasile Baciu, delegat dl Gerasim Domide. Despre timpul când să vor ținea aceste conferințe vom scrie la timpul său.

Epilepsia. Deja de timp îndelungat mai mulți medici renumiți încearcă să afle mijloace potrivite pentru vindecarea acestui morb. Celor cuprinși de acest morb urât le va procura cu siguranță mare bucurie, când vor auzi că medicul specialist Dr. Alexandru B. Szabo din Budapesta, Nagy korona utca nr. 18, a publicat mijloacele aflate contra acestui morb și folosindu-le au dat rezultatele uluitoare. Medicul Dr. Szabo și a câștigat meritul de autoritate în combaterea acestui morb și e gata a da clarificări pacienților suferinzi de acest morb și cari voesc să-și recâștige sănătatea lor. 33 (1—1)

Cazuri de moarte. Ioan Tipeiu, protopresbiter în retragere în Sebeșul-săesc, după scurte suferințe, în etate de 90 ani, a reponat în 5 Februarie n. Rămășițele pământești ale reponatului s'au depus spre vecinică odihnă Luni în 8 Februarie n. în cimiterul gr-or. din Sebeș.

— Alexandru Borcea, paroch greco-oriental în Săliște, după scurte suferințe a adormit în Domnul Vineri, în 15 Febr. n. în anul al 60-lea al vieții și al 37-lea al fericeitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale răposatului au fost înmormântate Duminică, în 7 Febr. n. c. în cimiterul bisericeii mari din Săliște.

Foamete în Dalmația. După cum să scrie din Zara, capitala Dalmației, în mai multe părți ale Dalmației bântuie foametea între locuitori. La primăria din Vodica s'au dus la 500 de femei și copii, cerând pâne.

Uneori mal dăm încă de părerea de moda veche, că o medicină, ca să aibă efect, trebuie să aibă gust rău. Azi sunt însă oamenii de altă părere și așa avem d. e. în „Emulsiunea lui Scott” puterea vindecătoare deplină a uleiului de pește, fără desavantajele sale. Emulsiunea Scott are gust plăcut, e ușor mistuibilă și e o adevărată binecuvântare pentru copii și oameni debili. Emulsiunea Scott să capătă în toate farmaciile.

Este o trăsătură învesselitoare a timpurilor noastre moderne a împrejmui locuințele omenești cu plantații de arbori umbroși, cari au o influință binefăcătoare asupra spiri-

tului. Durere însă că la plantarea șoselelor să fac la noi mari greșeli, — prin ceace nici nu succed totdeauna — că nu să pune pondul de lipă pe alegerea soiurilor potrivite de arbori. Unul din soiurile cele mai bune pentru plantarea de șosele este acelaș rotund (Robinia inermis și Robinia Bessoniana).

Firma Fischer Comp., școală de pomi și viță de vie în Nagyeny-d livrează trunchi escelenți de înălțime de 2-50 metri cu coroane dezvoltate frumos și facem atenți pe cetitori la anunțul numitei firme din foaia noastră.

Trenul prin Turnul-roșu. Pentru o legătură de tren mai bună cu România prin Turnul-roșu, au cercetat deputații distali din comitatul Sibiului pe primministrul Wekerle și i-au dat cererea în scris. Wekerle a declarat, că în cauza aceasta acum decurg pertractările cu România.

Târgul Apoldului. Comuna Apoldul-rom. a cerut să poată avea o zi târg de vite Camera comercială din Brașov recomandă ministrului să se îngăduie a să ținea câte o zi târg de vite înainte de ziua târgului.

Când es copilului dinții

dați suferindului EMULSIUNEA SCOTT, care-i curmează nopțile fără somn.

Dinții es fără dureri și fără perturbării de intestine și cresc albi, drept și tari. Copilul va lua bucurios

Emulsiunea SCOTT

Mistuirea întru cât va fi conturbată, se ameliorează.

Veritabil numai cu această marcă — pescarul — ca semn de garanță al procedurii Scott.

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 bani.

Să află de vânzare în toate farmaciile.

In panorama imperială din Sibiu, Piața mare, Nr. 9 (lângă palatul Brukenthal) să va vedea săptămâna viitoare 15—21 Februarie 1909: Călătoria „Herthei” în Asia ostică și insulele din marea sudică.

Panorama e deschisă dela 9 ore dim. până la 9^{1/2} sara. Intrarea 40 bani, băieți, studenți, soldați 20 bani.

Kristalin. Cine a întrebuințat odată acest mijloc de înfrumșetare nu va mai întrebuința alt mijloc, pentru de a-și îngriji și conserva în mod igienic pelea feții. Kristalin este o masă stoarsă din sucul plantelor, care întinerește pelea și o înfrumșetează. Pistru, bubițe și alte pete precum și toate celelalte alterațiuni de peliță dispar în timpul cel mai scurt. O dosă costă 3 cor. Doza de probă 50 bani. Se capătă pretutindenea. Expediție zilnică prin depozitul general Budapest, Baross ut. 91. 265 3—5

Producțiuni și petreceri.

In Sibiu.

Tinerimea română din Sibiu aranjează un bal mascat Joi, la 5/18 Febr. 1909 în sala dela „Unicum”. Venitul curat e destinat pentru un scop filantropic. Prezidentul comitetului este dl Ermil Borgia.

Să aranjează o petrecere populară Sâmbătă, în 13 Februarie st. n. 1909 în școala română din Sibiu suburbiul inferior. Venitul curat să folosește pentru înființarea unei biblioteci populare. Programul constă din 9 puncte.

In Tilișca.

Corpul învățătoresc dela școala greco-ortod. rom. din Tilișca aranjează o producțiune muzicală, împreună cu joc, Luni în 2/15 Febr. a. c. (cu ocaziunea hramului școlar) în edificiul școlii din Tilișca. Venitul curat este destinat bibliotecilor: școlară și parochială. Programul are 10 puncte. După producțiune urmează cină comună, apoi joc.

In Șelimbăr.

Tinerimea română din Șelimbăr a aranjat o producțiune teatrală-declamatrică cu joc Vi-

neri în 30 Ian. (12 Febr.) 1909, în sala școlii rom. de acolo. Venitul curat să dă școlii. Programul a avut 4 puncte.

In Făgăraș.

Reuniunea femeilor române din Făgăraș și jur invită la producțiune muzicală împreună cu dans, ce o aranjează în favorul fondurilor proprii Luni, în 15 Febr. st. n. 1909 (Stretenia) în sala hot. „Paris” (Sorea) din Făgăraș. Doamnele și Domnișoarele sunt rugate — intrucât e posibil — a se prezenta, numai în costume naționale. Programul are 5 puncte. După producțiune urmează dans. În pauză se va executa jocul național „Călușerul”. Iar în sală să va institui un cort țărănesc, unde să vor vinde prăjiturile contribuite de membrele ambelor reuniuni.

In Deda.

Să aranjează o producțiune împreună cu cântări, declamări și teatru la 1/14 Febr. a. c. în școala rom. gr. or. din Deda. Venitul curat este destinat în favorul școlii gr-or. de acolo. Programul are 9 puncte și după producțiune joc.

Să poate căpăta în tot locaș

Kalodont

27 2—42 a lui Sarg

orează de dinți nelăcomărat de lăscă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRȚIEI.

I. Bl. în Boz. Noi trimitem, ca și până acum, regulat foaia Vinerea. Griji, că și-o ia cineva de la poștă și o cetește, apoi o capeți. „Veseliie ciudată” în Bungard. În nrul ăsta n'a mai fost loc. Vom vedea.

M. H. în Săl. Trimitem acest nr. Mai departe, fără bani, nu trimitem la nime.

Maria B. I. M. în Gurarozii. Noi trimitem cu aceasta adresă (p. Cămpeni) foaie regulat. Vezi la poștă, că și-o ia cineva. Reclamă acolo.

Bas. Șov. în Apșa. Ți să va trimite dela redacțiia din Bpesta.

Nic. Tod. preot în Ny-falva. Adresează-te la firma de aici Carol F. Jickeli (Piața-mică). Ei pot procura, după ce te vor înștiința de preț. Scrie-le ce mărime? Scrie românește.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul „Tipografiei” Henric Meltzer.

Cea mai bună pogace pentru câni

este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger

care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soi posedă cea mai bună compoziție și efect de nutrire.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 328

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 328

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci patent pentru câni și nutremânt pentru gălci, în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.

Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger să pregătesc sub controlă veterinară. 51 26—26

Silvestru Moldovan

Oltoaie de viță de vie

in sortare recunoscută în țara întreagă de conștiințioasă,

Vițe americane de baze

desvoltate deplin și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

scutite de grindină și peronospora, în cele mai bune soiuri de vin și vin de desert, din cultura proprie de vițe, vrednică de văzut

Padureți de aciași și gledicia

furnisează cu prețuri moderate prima școală ardeleană de viță de vie a lui

Mihail Ambrosi

in Mediaș (Medgyes). 258 10—

Amicul viierului

carte edată de firma de mai sus, care cuprinde sfaturi speciale prețioase, la cerere pe o carte postală, să trimitte ori și cui gratis și franco.

Cel mai cu efect și mai ieftin — PURGATIV

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilulele »Elisabeta« ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferi tuturor preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morburi. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 buc. costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco.

Suați seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-neagră Sf. Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Emblașele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein »la sf. Leopold«. Viena I. Plankengasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Moară de esarândat.

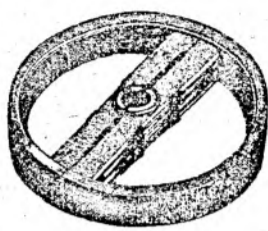
Subsemnați proprietari ai Mori-Podu'ui dăm în arândă prin licitație publică moara podului din piața Seliște pe timp de 3 ani. Doritori care vor fi amători să se adreseze la **Stan Stefea** în Szelistye. 36 1-2

Prețul strigării 1000 cor. Lizitația va avea loc în 1 Martie st. n. a. c.

500 Coroane

plătesc cel-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Oanei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sobegul-săseso: farmacia Lederhülger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretotindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 1 3

Disc de curea — materie de lemn.

Patentat în toate statele culturale.
Cruțarea considerabilă de forță. — Plan mai bun de învârtit. — Montare și demontare mai bună — Osii mai slabe.

Conziderabil mai ieftin ca ori care alt disc.

Furnizare după măsurile prescrise. — Prospecte la cerere,

OSII din OTEL — BESSEMER.

Depozit bogat asortat de articoli tehnici:

Articoli de asbest.
Untură consistentă.
Frictions Less Aaler pachetare. — Plăci de gumi,
Burduse de gumi.

Burduse pe cânepă.
Plăci de îndesare Klinge-rit. — Metal de depozit.
Șinoare Mannloch
Uleiuri de mașini.

Curele de cusut.
Spirțuri de ulei.
Role de curățit.
Cutiuță de uns.
Cane de uns.

Uleiilor de sine.
Curele de mânat. — Le-
gător de curele de mânat.
Țevi de sticlă pentru sta-
rea apei. — Inele de gumi.

Greemit. Plăci de îndesare.

Greemit. Șinoare Mannloch

Perii de oțel „sistem nou“, cu colți mișcători, astfel nu să pot îndol. — Unsoare nouă de adesiune a lui George Schicht.

Prețuri la cerere.

28 3-52

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

Corespondență în limba română.

SUCCES SIGUR!

Reparatorul lui Kriegner a vindecat în spitalul St. Rochus din Budapesta, cum și la dureri reumatice în cap din 186 de cazuri de îmbolnăvire 129, ceace dovedesc atestate în scris. Nici un alt mijloc nu poate arăta un astfel de succes.

și vindecare, sigură scăpare de podagră, reumă, junghiuri, sfășieri, dureri de spate și de șele, dureri de mâni și picioare și de dureri de asemenea fel nu ne putem mântui decât prin folosirea

Reparatorul lui Kriegner este în folosință de zeci de ani cu succes nelntre ut, să folosește numai la fricțiuni esterne și întrece în efectul său toate mijloacele de felul acesta. Este de recomandat fiecărui suferind.

REPARATORULUI

lui KRIEGNER

Scrisoare de mulțumită!

Mult stm. Dle Profesor!
Nu pot afla cuvinte de-a Vă mulțumi pentru „Reparator“. Suferind de 4 ani de ischias, am folosit toate mijloacele posibile, fără rezultat. Am cercat „Reparatorul“ și dela fricțiunea aceasta mă simt bine, cu mult mai bine. Pot face mișcări cu piciorul ce mă doare. Primiți, dle Kriegner, inimă mea mulțumită. Dzău să Vă răsplătească de mii de ori pentru această invenție. Pentru deplina însănoșare rog încă 2 sticle de Repurator, a le trimite în Judendorf, Tirol. — Cu distincție stimă și mulțumită Albertina nob. de Chalaupka c. r. nevastă de Oberst.

(Spiritus petrae camphoratus)

cunoscut în general și distins de multe ori, fiindcă acest mijloc probat multiplu e chemat direct numai la vindecarea podagrei, reumei, cum și a boalelor ce să nasc din reoală. Suferinzii să nu umble a experienta, ei fiecare să folosească mijlocul, care sigur ajută contra podagrei și reumei, anume: **Reparatorul lui Kriegner.** Frițiuni cu »Reparatorul« lui Kriegner pot să arete succesul cel mai bun în puține zile, ceace dovedesc scrisorile de mulțumită

Scrisoare de mulțumită!

Onor. D. George Kriegner, farmacist, Budapesta, Calvinplatz. De câteva zile am simțit în brațul stâng o durere reumatică, nu mi puteam mișca brațul și noaptea de durere nu puteam dormi, Dn norocire îmi aducei aminte, că în un asemenea caz, cu ani înaintea, Repuratorul Dv mi-a făcut bune servicii. Mi-am procurat iarăși din el și după o întrebuințare de 3 zile, după 6 fricțiuni au încetat durerile și eu pot să-mi exprim recunoștința și să fac atenți pe oamenii suferinzi de asemenea dureri la acest leac și cu efect surprinzător. Cu distincție stimă, Spozon Ernő, adv. și deputat.

in massă. Are efect minunat și la picioarele, degetele, mâinile, nasul înghiat etc.

Prețul unei sticle mici 1 Cor. unei sticle mari 2 Cor.

Per postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 mari 6 Cor. Fîndcă sunt multe imitații de valoare mică, prin cari cetitorul e înșelat, recomandăm a procura direct dela fabricant și a adresa astfel

FARMACIA-KORONA BUDAPESTA,
VIII. Calvinplatz 8

230 9-10

Espedare zilnică cu rambursă sau trimițând înainte banii.

Corespondență în limba română.

KALMÁR ȘI ENGEL

fabrică de motoare și mașini

BUDAPESTA, VI. Lipot-körut 18.

Recomandă la mașinile de îmblătit și mánarea de mori motoarele sale cu benzin, locomobilele sale cu benzin și motoarele cu gaz sugativ, cari puse în mișcare IX. Úteg utcza 19 pot fi privite ori-și-când.

Garanță deplină pentru cel mai bun îmblătit. — Novitate unică esistentă! Aceste motoare în urma construcției lor simple, pot fi manipulate ușor prin ori-ce om nescolit.

28 2-20

Listă de prețuri gratis!

Prețuri ieftine pe lângă platire în rate!

Căsătorie.

Domn cult (june) de 39 ani, cu poziție înaltă, dorește a se căsători cu o domnișoară în etate 30—38 ani ori o văduvă fără copii (statură mijlocie) cu zestre 9—10.000 fl

Oferte la dl Octav Ionescu posta ultimă
Nagyalmács. 29 2—2

Boltă de esarândat.

Subscrisul vreau să dau în arândă boltă, ce o țin și eu în arândă în Borgo-Prund, proprietatea Hotelului comunal, pe timpul, cât ține arândă, sdecă pe 2 ani și jumătate. Boltă să aflu în piață, în locul cel mai de frunte și are mare învârtire. Informații de preț etc. dau ori și cui.

Dumitru Stanciu
comerciant în Borgo-Prund.

22 3—3

CEA MAI MARE ȘCOALA DE VITI-CULTURĂ sub supravegherea statului. PEPINIERA

MILLENNIUM

Nagyösz.
com. Torontal.

Are estensiune de
500 lug. catastr.
Mai multe milioane
de vițe de vie.
Foarte de prețuri
gratis.

Cumpărat
dela pepiniera Millennium.

Nu e cumpărat
dela pepiniera Millennium.

12 4—10

Casa de păstrare reuniune în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări să pot face și pe cale postală cu cecuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu cavenți, pe ipotecă precum și ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% nstto, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

DIRECȚIUNEA.

244 12—20

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurează în cele mai avantajoase condiții:

21 4—52

— contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de orice fel, mobile mărfuri, vite,
nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului:
95,816.412 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278.83 e. pentru capitale as'g. pe viață 4,028.118.12 e.

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:
Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagin I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
inalocitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștatele cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga. ::
Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.
Expediție zilnică. 199 20—42

Tovărășia „MUGURUL“.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura Tovărășia românească »MUGURUL« însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile, precum și viță americană cu și fără rădăcină. La dorință însoțirea dă instrucție gratis ori-cui în toate ramurile viticulturii. 186 12—15

Cine

vrea a să scăpa pe sine sau copii săi de

tuse

de răgușală, catar, fi-gmă, catar de gât, de tuse convulsivă și de tuse măgărească, să cumpere

Caramellele de pept ale lui Kaiser

cu trei brazi,
aprobate și recomandate de medici.

5500 de atestate verificate
de notarul public.

Pachet 20 și 40 fl. Să capată în toate
245 12—24 farmaciile.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect
mai bun 281 7—10

bomboanele Pemeté ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem
apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă
sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemeté de-ale lui RÉTHY!

Nr. 431/909 not.

34 1-2

Publicațiune.

Comuna politică Porumbacul superior esarândează dreptul de crijmarit împreună și cu o odaie pentru prăvălie, pe durată de 3 ani. Ziua de licitațiune să defige pe 24 Febr. st. n. la 10 ore a. m.

Prețul strigării este 800 coroane.

Licitații au a depune 10% vadiu.

Condițiunile mai detaliate să pot vedea în cancelaria comunală din Porumbacul superior și în cancelaria notarială din Porumbacul inferior în orels oficioase.

Porumbacul superior 6 Februarie 1909!

Primăria comunală.

De dat în arândă

să află în Săliste (comit. Sibiiului) o covrigărie, cu toate cele de lipsă la ea (boltă, magazii etc.) și cu o mașină de tăiat, care taie 30 bucăți deodată.

Doritorii să se adresează la

24 1-1

Dumitru Lupăș
Szelistye, Nr. 491.

8700 cămăși de dame

dela licitație de concurs. Acele sunt din șifonul cel mai fin, cu broderie elvețiană și ajour și să vinde bucata cu 1 Cor. 85 fil. trimise per rambursă.

790 haine de pat

din păsătura cea mai fină, cusută în tivitură, de toate mărimile, în execuția cea mai solidă; întregă garnitura constă din 2 dricale, 6 perini, cu Cor. 14-50.

Casă de articli ocazionali

32 1-1

Emanuil Rotholz

Viens, VII. Neustiftgasse Nr. 77.

Correspondență în toate limbile. Comandele trebuie să fie cel mult Miercuri în Viena.

**Steckenpferd-
Săpun de lapte de crin.**

Cel mai bun și mai moale săpun pentru piele și contra pistruilor!

Să capătă pretotindinea.

35 1-40

Ne mai pomenit de ieftin !!

600 bucăți numai cu fl. 185.

Un orologiu de preciziune escelent cu garanță de umblare reguțată, cu tragere 36 oare, împreună cu lanț aurit, un ac excelent de cravată cu simili briliant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 colier escelent, podoaba cea mai modernă pentru dame, din circa 150 bucăți perle orientale, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de pept, gar. 8% aur double, 6 bucăți batiste de in veritabile, recvizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în etui, 1 săpun de toaletă aromatic, 1 notiț leg. fin, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, 20 obiecte, de correspondență și încă 395 diverse obiecte, neînconjurate de lipse în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot costă numai fl. 185. Expediție per rambursă prin

casa de export

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

La cumpărare de 2 pachete dau gratis un frumos briceag cu doue limbi. La mai mult de 2 pachete la fiecare câte un astfel de briceag. 9 4-

Pentru-ce nu conține banii numai decât retour.

Pentru vinderea rezervelor ofer

**Școalele de pomi
ale lui Fr. Caspari et Comp**
Mediaș (Transilvania)

cu prețuri scăzute toți articli din școala de pomi, anume: pomi cu fructe nobile de tot soiul, agrisi și strugurei, smeură, frăgari, tufe de decor, pădureți, plante pentru gard viu, conifere, roze etc.

Listă de prețuri la dorință franco.

211 11-16

Pentru tipar responsabil Heazie Melzar.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Impramutari hipotecare pe anuități.**Scrișuri funciare,**
scutite de dări.

ce să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toata tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca osuțluni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o piliteste institutul.

Escomptare de cazabil.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra intabulării și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor scitate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

Ingrlijirea de coale de cupoane.

Inarea efectelor în depozit spre păstrare,

Inchiriarea de resorturi de casse de fer

(cafe depozite), sigure contra incendium și a spargerii, etc. 8 3-

Informațiuni amenunțite să dan cu bunăvoință și fără spese.

să se adreseze, cine dorește a cumpăra material de calitate primă pentru plantarea stradelor în comune și orașe e mai acomodat

Acațul rotund.

Furnisăm esemplare frumoase cu coroane de 2.50 m.

înalte 100 buc. cu 120 cor.

Prețurenturi despre pomi și vițe trimite gratuit.

194 7-12

A fi bolnav

e neplăcut, dar încă tot nu e o nenorocire, dacă bolnavul, în loc de a face încercări fără rezultat cu ajutorul de băi, masaje, fricțiuni și alte asemenea metode de cură, să folosește îndată de acel mijloc radical, care are după cum să știe, capacitatea, a reinprospăta sistemul de nervi, a deștepta inima la o nouă activitate, stomacul și intestinele la mistuire mai puternică, anume mijlocul de-a înfuița favorabil nervozitatea, neurastenia, reumatismul, durerile de spate și de cap, paralizia și alăbiciunile de tot felul, și acesta e

Electricitatea.

Deci cine să interesează pentru aceasta metodă de cură, acela să ne cerceteze în localul de ordinațiune, unde noi împărțăm cu plăcere ori ce informații și arătăm gratis aparatul nostru. Dacă aceasta nu e posibil, e destul a tăia cuponul dela sfârșit și provăzându-l cu numele deplin și adresa, să ni-să trimită noue, când apoi noi fără amânere vom trimite broșura ilustrată: „Tractat asupra Elektro-Therapiei moderne“, în estensiune de 64 pagini. 5 4-4

ELEKTRO-VITALIZER, Institut med. de ord. BUDAPEST, Károly-körut 2 Mezzanin 55.**Cupon pentru cartea gratis.**

La Electro-Vitalizer, Institut medical de ordinațiune, Budapest, IV. Károly-körut 2 Mezzanin 55.

Vă rog sămi trimite opul:

„Tractat asupra Electro-Therapiei moderne“ gratis și franco.

Numele .....

Adresa .....